

Asianro 593/00.02.02/2018

§ 181**Kaupunginhallituksen otto-oikeusmenettely**

Kaupunginsihteeri Sari Vahtera 15.5.2018:

Raision kaupunginhallitus on päättänyt 21.1.1996 § 40 päätösten ottamisesta ylemmän toimielimen käsiteltäväksi. Kuntalain kokonaisuudistuksen ja hallintosäännön päivitysten myötä päätös on tarkoituksenmukaista ottaa uuteen tarkasteluun. Käytännön toimintatapoihin vaikuttaa myös kuntalain 140.2 §:n mukainen päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle julkaisemalla päätökset verkossa.

Asian ottamisesta ylemmän toimielimen käsiteltäväksi (=otto-oikeus) säädetään kuntalain 92 §:ssä. Kuntalain ja hallintosäännön 22 §:n mukaan asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja.

Hallintosäännön 22 §:n mukaan asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

Kaupunginhallituksella ja lautakunnilla on tämän mukaisesti laaja mahdollisuus puuttua kaupungin organisaatiossa niiden alapuolella tehtyihin päätöksiin ottamalla asiat uuteen käsittelyyn. Otto-oikeutta käyttämällä voi ottaa käsiteltäväksi asian, joka on kuntalain nojalla siirretty kaupunginhallituksen tai lautakunnan alaisen viranomaisen toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voidaan ottaa kaupunginhallituksen jaoston sekä kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen päättämä asia. Kaupunginhallituksen alaisia viranomaisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kunnan muut toimielimet sekä yksittäiset luottamushenkilöt ja viranhaltijat, kun heille on annettu toimivalta tehdä hallintopäätöksiä.

Kaupunginhallitus voi ottaa myös lautakunnan alaisen viranomaisen päättämän asian käsiteltäväkseen.

Lautakunnalla on otto-oikeus vain siinä tapauksessa, ettei kaupunginhallitus ole käyttänyt omaa otto-oikeuttaan.

Otto-oikeuden rajoitukset

Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa

- lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita
 - esim. rakennusluvut, poikkeusluvut, maa-ainesluvut, sijoitusluvut, ympäristöluvut, yksityisteitä koskevat toimitusmenettelyssä tehdyt päätökset
- yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita
 - lähinnä asiakkaisiin tai laitoksen tms. käyttäjiin kohdistuvat asiat sekä koulujen ja oppilaitosten oppilaita koskevat asiat
- asioita, jotka on säädetty laissa nimetyn toimielimen tai viranhaltijan ratkaistaviksi
 - näitä määräyksiä on esim. seuraavissa laeissa
 - vaalilaki (keskusvaalilautakunnalle kuuluvat asiat)
 - maankäyttö- ja rakennuslaki
 - maa-aineslaki
 - ympäristönsuojelulaki
- asiaa, jossa kaupunginhallituksen alainen toimielin on tehnyt päätöksen oikaisuvaatimuksen johdosta

Menettely

Otto-oikeutta voidaan käyttää asiassa, jossa viranomaisen on tehnyt päätöksen. Otto-oikeutta on käytettävä viimeistään siinä ajassa, jossa oikaisuvaatimus on tehtävä eli 14 vrk:n kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Otto-oikeuden käyttäminen merkitsee sitä, että alemman viranomaisen käsiteltävä asia siirtyy kokonaan kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi. Nämä eivät ole sidottuja alemman viranomaisen tekemään ratkaisuun. Käsiteltäväksi otetussa asiassa voidaan tehdä uusi päätös tai aiemmin tehty päätös voidaan pysyttää, kumota tai muuttaa taikka asia voidaan palauttaa päätöksen tehneen viranomaisen käsiteltäväksi.

Hallintosäännön 23 §:n mukaan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen ja kaupunginhallituksen jaoston on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Vastaavasti lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

Koska osa viranomaisten päätöksistä on sen tyyppisiä, että ne vaativat täytäntöönpanoa ennen kuin tiedetään, käytetäänkö otto-oikeutta, on selkeintä, että kaupunginhallitus ilmoittaa ennalta, minkälaisissa asioissa se ei tule otto-oikeutta käyttämään. Osa viranomaisten päätöksistä on myös niin rutiiniluontoisia (mm. osa henkilöstöä koskevista päätöksistä), että niiden ilmoittaminen ei ole välttämätöntä.

Päätösten ilmoittaminen ja julkaisu

Hallintosäännön 23 §:n mukaan ilmoitus päätöksistä on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta. Ilmoitus tehdään toimielimen päättämällä tavalla.

Lautakuntien pöytäkirjat asetetaan verkkoon nähtäville pian tarkastamisen jälkeen. On tarkoituksenmukaista, että otto-oikeutta käyttämään oikeutettujen tahojen katsotaan saaneen toimielinten tarkastetut pöytäkirjat tiedokseen (hallintosäännön mukainen ilmoitus) vuosi-ilmoituksen mukaisena, ennalta ilmoitettuna aikana silloin, kun pöytäkirjat julkaistaan verkossa.

Kaupungin verkkosivuilla julkaistaan kaikki ne viranhaltijapäätökset, joista on tehty pöytäkirja ja joista muutoksenhakuoikeus on myös kuntalaisella. Henkilöstöpäätöksistä julkaistaan viran tai toimen täyttöön liittyvät valintapäätökset, virkavaalien vahvistamispäätökset, palkkojen määräytymiseen ja maksamiseen sekä muihin taloudellisiin etuihin liittyvät päätökset sekä muut sellaiset päätökset, joiden julkaisemiseen on erityinen syy. Pääsääntöisesti kaikki otto-oikeuden alaiset viranhaltijapäätökset julkaistaan kuntalain 140.2 §:n perusteella kaupungin verkkosivuilla.

Mikäli viikon aikana tehdyt viranhaltijapäätökset julkaistaan aina ao. viikon perjantaina, hallintosäännön mukainen neljän päivän sääntö toteutuu, mikäli päätösten ilmoittamisen katsotaan tapahtuvan julkaisuhetkellä. Pitkien kokousvälien vuoksi otto-oikeus ei kuitenkaan olisi aina enää toimielimen kokouksessa käytettävissä, koska ao. päätöksen oikaisuvaatimusaika olisi kokoushetkellä jo umpeutunut.

Otto-oikeusmenettelyn ja päätösten lainvoimaisuuden yhdenmukaistamiseksi kaupunginhallituksen päätöksen 29.5.2017 § 188 mukaista ohjetta toimielinten esityslistojen ja pöytäkirjojen sekä viranhaltijapäätösten julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla esitetään muutettavaksi siten, että kaikki viikon aikana tehdyt julkaistavat viranhaltijapäätökset julkaistaan ao. viikon perjantaina, kuitenkin aikaisintaan 21 päivää ennen seuraavaa (toimielimen) kaupunginhallituksen kokousta.

Otto-oikeutta käyttämään oikeutettujen tahojen katsotaan saaneen viranhaltijapäätöksestä tiedon (= hallintosäännön mukainen ilmoitus) julkaisupäivänä. 21 päivän määräaika takaa sen, että otto-oikeusaikaa on jäljellä toimielimen seuraavassa kokouksessa. Kokoustaukojen aikana sujuvan päätöksenteon kannalta 21 päivän säännöstä joustetaan ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja sekä kaupunginjohtaja huolehtivat tarvittaessa päätöksistä käyttäen otto-oikeutta.

Raision kaupungin hallintosäännön 39 §:n mukaisesti viranhaltijan päätettävänä oleva vakinaisen henkilön valinta on tehtävä ehdollisena siten, että päätös tulee voimaan, ellei lautakunta tai kaupunginhallitus ota valintaa päätettäväkseen. Valintapäätös on ajoitettava siten, että toimielin voi otto-oikeusaikana käsitellä valinnan. Valintapäätöksiä ei viedä enää erillisinä pykälinä toimielimen käsiteltäviksi kaupunginhallituksen kumottua 18.12.2017 § 410 ohjeen henkilöstön palkkaamiseksi. Sekä vakinaisten henkilöiden valintapäätöksiä että muita mahdolliselle otto-oikeuden käyttämiselle alistettavia viranhaltijapäätöksiä käsitellään sekä päätösten julkaisun että otto-oikeuden suhteen jatkossa samalla tavalla.

- Oheismateriaali
- 6 Kaupunginhallitus 21.1.1996 § 40
 - 7 Ohje liittyen toimielinten pöytäkirjojen ja esityslistojen sekä viranhaltijapäätösten nettijulkaisemiseen

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää, että

1. kaupunginhallituksen 21.1.1996 päätös § 40 päätösten ottamisesta ylemmän toimielimen käsiteltäväksi kumotaan vanhentuneena
2. kaupunginhallitukselle toimitetaan tiedoksi kaikki lautakuntien ja jaostojen pöytäkirjat hallintosäännön mukaisesti yllä esitetyllä tavalla
3. kaupunginhallitukselle toimitetaan tiedoksi ne kaupunginhallituksen alaisen viranhaltijoiden päätökset, jotka julkaistaan kaupungin verkkosivuilla yllä esitetyllä tavalla
4. kaupunginhallitus ei pääsääntöisesti käytä otto-oikeutta niitä asioita tai asiaryhmiä koskeviin päätöksiin, joita ei julkaista kaupungin verkkosivuilla, eikä niitä toimiteta kaupunginhallitukselle erikseen tiedoksi.
5. kaupunginhallitukselle ei toimiteta erikseen tiedoksi lautakuntien alaisten viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä, vaan niiden osalta menettely jää pääsääntöisesti lautakuntien ratkaistavaksi

6. Kaupunginhallituksen 29.5.2017 § 188 hyväksymää ohjetta toimielinten esityslistojen ja pöytäkirjojen sekä viranhaltijapäätösten julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla muutetaan siten, että kaikki viikon aikana tehdyt julkaistavat viranhaltijapäätökset julkaistaan ao. viikon perjantaina, kuitenkin aikaisintaan 21 päivää ennen seuraavaa toimielimen kokousta. Otto-oikeutta käyttämään oikeutettujen tahojen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon julkaisupäivänä (=hallintosäännön mukainen päätösten ilmoittaminen).

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Emma Lindqvist poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.15.

Tiedoksi

Keskukset
Lautakunnat

